

ກົດໝາຍ

ວ່າດ້ວຍສານປະຊາຊົນ

ແຫ່ງສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ເລກທີ 32/ສປສ ລົງວັນທີ 23/ 12 / 89 (ໄດ້ຖືກລົງຄະແນນສຽງຮັບຮອງເອົາ ຢ່າງເປັນເອກະສັນ
ໃນກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ຄົບຄະນະເທື່ອທີສອງຂອງສະພາປະຊາຊົນສູງສູດ (ຊຸດທີ 2)
ໃນວັນທີ 23 ພະຈິກ 1989 ເວລາ 16 ໂມງ 30 ແລະ ປະກາດໃຊ້ຕາມດຳລັດຂອງ
ປະທານປະເທດ ສປປລ. ເລກທີ 06 ວັນທີ 09 ມັງກອນ 1990).

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ເອກະພາບ ສັງຄົມນິຍົມ

ສະພາປະຊາຊົນສູງສຸດ

ເລກທີ 23/ສປສ

ກົດໝາຍ

**ວ່າດ້ວຍສານປະຊາຊົນ ແຫ່ງ
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.**

ພາກທີ I

ຫລັກການລວມ

ມາດຕາ 1. ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດ ຂອງສານປະຊາຊົນ.

ສານປະຊາຊົນ ແມ່ນລະບົບໜຶ່ງຂອງອົງການລັດທີ່ຂຶ້ນກັບອົງການອຳນາດແຫ່ງລັດ ມີພາລະບົດບາດດຳເນີນການພິພາກສາຄະດີ ແນໃສ່ເພີ່ມທະວີ ນິຕິທຳ ແລະ ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ, ກຳຈັດ ແລະ ສະກັດກັ້ນ ການກະທຳຜິດ ແລະ ການລະເມີດກົດໝາຍອື່ນໆ.

ຢູ່ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ມີແຕ່ສານເທົ່ານັ້ນຈຶ່ງມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີ ບົນພື້ນຖານການເຄົາລົບກົດໝາຍຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 2. ໜ້າທີ່ຂອງສານປະຊາຊົນ.

ສານປະຊາຊົນມີໜ້າທີ່:

1. ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍໝາກຜົນຂອງການປະຕິວັດ, ລະບອບການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ວິສາຫະກິດ;
2. ລົງໂທດ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມຜູ້ລະເມີດກົດໝາຍ;
3. ຊອກຫາ ແລະ ກຳຈັດ ສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ມີການກະທຳຜິດ;
4. ຍົກລະດັບສະຕິການເມືອງ ແລະ ສະຕິກົດໝາຍຂອງພົນລະເມືອງ, ສຶກສາອົບຮົມພົນລະເມືອງໃຫ້ມີນ້ຳໃຈຮັກຊາດ, ຮັກລະບອບປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນ, ເຄົາລົບລະບຽບວິໄນແຫ່ງລັດ ແລະ ລະບຽບຂອງການດຳລົງຊີວິດຂອງສັງຄົມ, ປະຕິບັດກົດໝາຍຢ່າງເຂັ້ມງວດ, ເອົາໃຈໃສ່ປົກປັກຮັກສາຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ ແລະ ສັງຄົມ, ເຄົາລົບສິດ, ເສລີພາບ ແລະ ກຽດສັກສີຂອງພົນລະເມືອງ;
5. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ພົນລະເມືອງ ເຄື່ອນໄຫວຮັບໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມຢ່າງທ້າວທັນ ແລະ ນັບມື້ນັບກວ້າງຂວາງ.

ມາດຕາ 3. ລະບົບສານປະຊາຊົນ ແຫ່ງສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ລະບົບສານປະຊາຊົນ ແຫ່ງສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວປະກອບດ້ວຍ:

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ;

ສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ (ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ, ສານປະຊາຊົນເມືອງ); ສານທະຫານ.

ມາດຕາ 4 (ໃໝ່): ການສ້າງຕັ້ງສານປະຊາຊົນ.

ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແມ່ນ ສະພາແຫ່ງຊາດເປັນຜູ້ເລືອກຕັ້ງ ຫລື ປົດຕຳແໜ່ງ ຕາມຄຳສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ.

ຮອງປະທານ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແມ່ນຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ປົດຕຳແໜ່ງ ຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ປະທານ, ຮອງປະທານ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາ ຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ປົດຕຳແໜ່ງ ຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງ ລັດຖະບານ.

ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ລາຍງານ ການປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 5. ຄະດີທີ່ພິຈາລະນາຢູ່ສານປະຊາຊົນ.

ສານປະຊາຊົນພິຈາລະນາຄະດີແພ່ງ, ຄະດີອາຍາ ແລະ ຄະດີອື່ນໆ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ມອບສິດອຳນາດໃຫ້.

ມາດຕາ 6. ຄວາມສະເໝີພາບຂອງພົນລະເມືອງຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ.

ພົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນມີຄວາມສະເໝີພາບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ ໂດຍບໍ່ຂຶ້ນກັບຕຸນກຳເນີດ, ຖານະທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ເຊື້ອຊາດ, ເຜົ່າຊົນ, ພາສາ, ເພດ, ລະດັບວັດທະນະທຳ, ອາຊີບ, ສາດສະໜາ, ພູມລຳເນົາ ແລະ ອື່ນໆ.

ພົນລະເມືອງລາວ ມີສິດຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານ ທຸກການກະທຳທີ່ແຕະຕ້ອງເຖິງຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ສິດ, ເສລີພາບ, ກຽດສັກສີ ແລະ ຊັບສົມບັດຂອງຕົນ.

ຄົນຕ່າງປະເທດ, ຄົນຕ່າງດ້າວ ແລະ ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ທີ່ຢູ່ ຫລື ອາໄສຢູ່ໃນດິນແດນແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ມີສິດເທົ່າທຽມກັນກັບພົນລະເມືອງລາວ ຖ້າວ່າກົດໝາຍຫາກບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢ່າງອື່ນ.

ມາດຕາ 7. ການພິພາກສາຄະດີຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຜົນສັກສິດຂອງຄຳຕົກລົງຂອງສານປະຊາຊົນ.

ໃນການພິພາກສາຄະດີ ສານຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີບັນຫາໃດບັນຫາໜຶ່ງຫາກບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ສານຕ້ອງຕັດສິນບັນ ຫາດັ່ງກ່າວໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການນິຕິທຳ. ສຳລັບການກະທຳອັນໃດອັນໜຶ່ງທີ່ບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນກົດ ໝາຍອາຍານັ້ນ ສານຈະນຳມາພິຈາລະນາຕັດສິນລົງໂທດທາງອາຍາບໍ່ໄດ້.

ສານອອກຄຳຕົກລົງໃນນາມສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ແລະ ມີຜົນບັງຄັບ ປະຕິບັດ ສຳລັບອົງການຈັດຕັ້ງຂອງພັກ, ຂອງລັດ, ຂອງສັງຄົມ, ວິສາຫະກິດ ແລະ ພົນລະເມືອງ.

ມາດຕາ 8 (ໃໝ່). ການພິຈາລະນາຄະດີເປັນໝູ່ຄະນະ.

ສານພິຈາລະນາຄະດີເປັນໝູ່ຄະນະ.

ຄະນະສານຕັດສິນຂັ້ນຕົ້ນ, ຂັ້ນລົບລ້າງ ແລະ ຂັ້ນຕິດຕາມກວດກາ ປະກອບດ້ວຍຜູ້ພິພາກສາ ສາມ ຄົນ ໃນນັ້ນຜູ້ໜຶ່ງເປັນປະທານ ແລະ ອີກສອງຄົນເປັນຄະນະ.

ຄຳຕົກລົງຂອງສານຕ້ອງຖືເອົາຕາມສຽງສ່ວນຫລາຍ. ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ຕ້ອງຮັບປະກັນ ຄວາມລັບ.

ມາດຕາ 9. ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງສານປະຊາຊົນ.

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຜູ້ພິພາກສາ ເປັນເອກະລາດ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ມີການແຂກແຂງຈາກພາຍນອກ, ມີແຕ່ຢູ່ໃຕ້ກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 10. ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ໃນການດຳເນີນຄະດີ ໃຫ້ໃຊ້ພາສາລາວ. ຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີ ຊຶ່ງບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ມີສິດໃຊ້ພາສາ ຕົນເອງໂດຍຜ່ານຜູ້ແປພາສາ.

ມາດຕາ 11. ການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານຢ່າງເປີດເຜີຍ.

ການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານຕ້ອງດຳເນີນຢ່າງເປີດເຜີຍ ເວັ້ນເສັ້ງແຕ່ໃນກໍລະນີກົດໝາຍ ຫາກໄດ້ກຳນົດໄວ້ສະເພາະ.

ມາດຕາ 12. ສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ.

ຜູ້ຖືກຫາມີສິດຕໍ່ສູ້ຄະດີ ທີ່ຕົນຖືກກ່າວພ້ອງ.

ພົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ແລະ ສັງຄົມມີສິດເອົາຜູ້ຕາງໜ້າຕໍ່ສູ້ຄະດີເພື່ອ ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຕົນ. ລະບຽບການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຕາງໜ້າໃນການດຳ ເນີນຄະດີ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີ.

ມາດຕາ 13. ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ມີສິດເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ຕາມລະບຽບການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 14. ການແນະນຳທາງດ້ານກົດໝາຍໃນການດຳເນີນຄະດີ, ການກວດກາຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາ.

ເພື່ອປັບປຸງວຽກງານຍຸຕິທຳ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມເປັນເອກະພາບ ທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສານທະຫານ:

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແນະນຳທາງດ້ານກົດໝາຍໃນການດຳເນີນຄະດີ ແລະ ກວດກາຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສານທະຫານ.

ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ກວດກາຄຳຕັດສິນຂອງສານປະຊາຊົນເມືອງ.

ມາດຕາ 15 (ໃໝ່). ການຊີ້ນຳດ້ານການຈັດຕັ້ງສານປະຊາຊົນ.

ກະຊວງຍຸຕິທຳ ຊີ້ນຳດ້ານການຈັດຕັ້ງສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ. ສຳລັບການຈັດຕັ້ງສານປະຊາຊົນເມືອງ ແມ່ນ ພະແນກຍຸຕິທຳແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ເປັນຜູ້ຊີ້ນຳ.

ອົງການຊີ້ນຳທາງດ້ານການຈັດຕັ້ງ ສານປະຊາຊົນ ມີໜ້າທີ່:

1. ຮ່າງຄຳສະເໜີ ແລະ ວາງມາດຕະການອັນຈຳເປັນ ກ່ຽວກັບບັນຫາການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການປັບປຸງສານ;
2. ຊີ້ນຳວຽກງານກໍ່ສ້າງພະນັກງານຂອງສານ;
3. ກວດກາການຈັດຕັ້ງ ວຽກງານຂອງສານ;
4. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສັງລວມພາກປະຕິບັດຂອງສານ;
5. ຈັດຕັ້ງວຽກງານສະຖິຕິສານ ແລະ ອື່ນໆ.

ກະຊວງຍຸຕິທຳ ກຳນົດຈຳນວນຜູ້ພິພາກສາຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສະເໜີການແຕ່ງຕັ້ງແລະ ປົດຕຳແໜ່ງປະທານ, ຮອງປະທານ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາ ຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍຜ່ານລັດຖະບານ ເພື່ອໃຫ້ຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ພິຈາລະນາ.

ມາດຕາ 16. ການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາຂອງໄອຍະການ ໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງສານປະຊາຊົນ.

ອະທິໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ໄອຍະການປະຊາຊົນ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານແລະ ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍຂອງສານ ຕາມລະບຽບການ ແລະ ໃນຂອບເຂດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ພາກທີ II
ການສ້າງຕັ້ງ, ການປະກອບ
ແລະ ສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນ

ມາດຕາ 17. ການສ້າງຕັ້ງສານປະຊາຊົນ.

ໃນແຕ່ລະເມືອງ, ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງສານປະຊາຊົນຂອງຕົນຂຶ້ນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເມືອງໃດເມືອງໜຶ່ງຫາກບໍ່ທັນສາມາດສ້າງຕັ້ງສານປະຊາຊົນຂອງຕົນຂຶ້ນໄດ້ນັ້ນ ລັດຖະມົນຕີກະຊວງຍຸຕິທຳ ມີສິດອອກຂໍ້ຕົກລົງມອບສິດໃຫ້ສານປະຊາຊົນເມືອງທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງຮັບຜິດຊອບເມືອງດັ່ງກ່າວຊົ່ວຄາວ ກໍໄດ້.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ.

ການສ້າງຕັ້ງ, ການປະກອບ ແລະ ສິດອຳນາດຂອງສານທະຫານ ຖືກກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບສານທະຫານ.

ມາດຕາ 18. ການປະກອບ ແລະ ສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນເມືອງ.

ສານປະຊາຊົນເມືອງ ປະກອບດ້ວຍ ປະທານ, ຜູ້ພິພາກສາ ຊຶ່ງຖືກເລືອກຕັ້ງ ແລະ ປົດຕຳແໜ່ງໂດຍຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ.

ສານປະຊາຊົນເມືອງ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາເປັນຂັ້ນຕມ:

- ຄະດີແພ່ງ ຊຶ່ງມີມູນຄ່າບໍ່ເກີນ ຫ້າຮ້ອຍພັນ ກີບ(500.000 ກີບ) ແລະ ບໍ່ຂຶ້ນກັບສິດອຳນາດຂອງສານ ອື່ນ;
- ຄະດີອາຍາ ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບສູງສຸດບໍ່ເກີນ ສອງ ປີ ແລະ ບໍ່ຂຶ້ນກັບສິດອຳນາດຂອງສານອື່ນ ແລະ ຄະດີອື່ນໆ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 19 (ໃໝ່). ການປະກອບ ແລະ ສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ.

ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນປະກອບດ້ວຍປະທານ, ຮອງປະທານ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາ.

ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແບ່ງອອກເປັນ ຄະນະສານແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ (ຄະນະສານແພ່ງ ແລະ ຄະນະສານອາຍາ) ແລະ ຄະນະປະທານ.

ຄະນະປະທານ ປະກອບດ້ວຍ ປະທານສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ, ຮອງປະທານ ແລະ ບັນດາຜູ້ພິພາກສາຂອງສານປະຊາຊົນດັ່ງກ່າວ. ປະທານສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ເປັນປະທານ ຄະນະປະທານ. ປະທານສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນຈະນັ່ງເປັນປະທານ ຄະນະສານໃດໜຶ່ງກໍໄດ້.

ຄະນະສານແພ່ງ ແລະ ຄະນະສານອາຍາປະກອບດ້ວຍ: ຮອງປະທານສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະ ຄອນ ເປັນປະທານ ແລະ ບັນດາຜູ້ພິພາກສາ ຈຳນວນໜຶ່ງ.

ຄະນະສານແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາ:

- ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ: ຄະດີແພ່ງ ແລະ ຄະດີອາຍາ ທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບສິດອຳນາດ ຂອງສານປະຊາຊົນເມືອງ ແລະ ສານ ອື່ນໆ.

- ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ: ຄະດີທີ່ສານປະຊາຊົນເມືອງ ຕັດສິນແລ້ວ.

ຄະນະປະທານສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ມີສິດອຳນາດ:

- ພິຈາລະນາຄຳຕັດສິນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຂອງ ສານປະຊາຊົນເມືອງ ເປັນຂັ້ນຕິດຕາມກວດກາ;

- ສັງລວມ, ວິໄຈ ພາກປະຕິບັດຂອງສານ.

ກອງປະຊຸມຂອງຄະນະປະທານສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ເປີດຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ ສອງເດືອນຕໍ່ເທື່ອ ດ້ວຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ຫົວໜ້າພະແນກຍຸຕິທຳແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ. ໃນກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວ ໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ຫົວໜ້າພະແນກຍຸຕິທຳ ມີສິດສະເໜີ ຄວາມຄິດຄວາມເຫັນແຕ່ບໍ່ມີສິດລົງຄະແນນສຽງ.

ມາດຕາ 20. ການປະກອບຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຊຶ່ງເປັນອົງການພິພາກສາສູງສຸດ ປະກອບດ້ວຍ:

- ປະທານຖືກເລືອກຕັ້ງ ແລະ ປົດຕຳແໜ່ງ ໂດຍສະພາແຫ່ງຊາດ ຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງຄະນະປະຈຳ ສະພາແຫ່ງຊາດ.

- ບັນດາຮອງປະທານ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາ ຖືກເລືອກຕັ້ງ ແລະ ປົດຕຳແໜ່ງ ໂດຍຄະນະປະຈຳສະພາ ແຫ່ງຊາດ ຕາມຄຳສະເໜີຂອງ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ;

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດແບ່ງອອກເປັນ ຄະນະສານແພ່ງ, ຄະນະສານອາຍາ, ຄະນະສານທະຫານ ແລະ ຄະນະປະທານ.

ມາດຕາ 21 (ໃໝ່). ໜ້າທີ່ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີໜ້າທີ່:

1. ແນະນຳທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ກວດກາການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງສານປະຊາຊົນທຸກຂັ້ນ ແລະ ສານທະຫານ ທັງຮັບປະກັນຄວາມເປັນເອກະພາບທາງດ້ານກົດໝາຍ;

2. ພິຈາລະນາຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ, ຂັ້ນລົບລ້າງແລະຂັ້ນຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບອຳນາດສານ;

3. ປະກາດ ການນຳໃຊ້ບົດອະທິບາຍ ຊຶ່ງນຳຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ ກ່ຽວກັບຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ການປະຕິບັດກົດໝາຍໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 22 (ໃໝ່). ການປະກອບ ແລະ ສິດອຳນາດຂອງຄະນະສານ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ແຕ່ລະຄະນະສານ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ປະກອບດ້ວຍບັນດາຜູ້ພິພາກສາ ຊຶ່ງນຳພາໂດຍ ຮອງປະທານສານ ຫລື ຜູ້ພິພາກສາ.

ບັນດາ ຄະນະສານພິຈາລະນາ:

- ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ເດັດຂາດ ຄະດີທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ຫລື ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເປັນພິເສດ;
- ເປັນຂັ້ນລຶບລ້າງ: ຄຳຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຂອງສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ສານ ທະຫານ;
- ເປັນຂັ້ນຕິດຕາມກວດກາ: ຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຂອງສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ສານທະຫານ.

ມາດຕາ 23. ການປະກອບ ແລະ ສິດອຳນາດຂອງຄະນະປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ຄະນະປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ປະກອບດ້ວຍ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເປັນປະທານ, ບັນດາຮອງປະທານ ແລະ ບັນດາຜູ້ພິພາກສາຈຳນວນໜຶ່ງ. ຄະນະປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຖືກຮັບ ຮອງເອົາໂດຍ ຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ຕາມຄຳສະເໜີຂອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ຄະນະປະທານ ມີສິດອຳນາດ:

- ພິຈາລະນາຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຂອງຄະນະສານຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເປັນຂັ້ນຕິດຕາມກວດກາ;
  - ຄົ້ນຄວ້າ ເອກະສານກ່ຽວກັບການສັງລວມພາກປະຕິບັດຂອງສານ ແລະ ບົດວິໄຈສະຖິຕິສານ;
  - ຮັບຮອງເອົາຈຳນວນພົນເຂົາໃນຄະນະສານ;
  - ກວດກາຄືນຄຳຕັດສິນປະທານຊີວິດຂອງສານ;
  - ກຽມເອກະສານທີ່ຈະນຳສະເໜີຕໍ່ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ຮີບດ່ວນ ຄະນະປະທານອອກຄຳຕົກລົງ ເພື່ອຊີ້ນຳທິດທາງໃນການດຳເນີນຄະດີ.
- ກອງປະຊຸມຄະນະປະທານເປີດຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ ສາມ ເດືອນຕໍ່ເທື່ອ.

ມາດຕາ 24. ສິດອຳນາດຂອງປະທານ ແລະ ຮອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີສິດນຶ່ງເປັນປະທານໃນທຸກຄະນະສານຕັດສິນຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດຂອງທຸກສານ.

ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ເປັນຜູ້ນຳພາວຽກງານຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ຂອງຄະນະປະທານ, ຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ຮຽກໂຮມກອງປະຊຸມຂອງຄະນະປະທານ ແລະ ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ.

ຮອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເປັນປະທານຄະນະສານ ແລະ ຮັບຜິດຊອບແທນປະທານສານ
ປະຊາຊົນສູງສຸດ ໃນເວລາປະທານບໍ່ຢູ່ ຫລື ຕິດຂັດ.

ມາດຕາ 25. ສິດໃນການທວງ ແລະ ການສະເໜີສິ່ງຄະດີ.

ສານຂັ້ນເທິງມີສິດທວງເອົາຄະດີຈາກສານຂັ້ນລຸ່ມມາດຳເນີນ ແລະ ພິຈາລະນາດ້ວຍຕົນເອງ ຖ້າ
ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ. ໃນກໍລະນີທີ່ສານປະຊາຊົນເມືອງ, ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ຫາກເຫັນວ່າ ຄະດີທີ່
ຕົກຢູ່ໃນສິດອຳນາດຂອງຕົນ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ແລະ ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂດ້ວຍຕົນເອງໄດ້ ສານດັ່ງ
ກ່າວຈະສິ່ງຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນໃຫ້ສານຂັ້ນເທິງ ຖັດຈາກຕົນພິຈາລະນາກໍໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນຕີ
ຈາກ ປະທານສານຂັ້ນເທິງນັ້ນເສັຽກ່ອນ.

ພາກທີ III

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ

ມາດຕາ 26. ທີ່ຕັ້ງ, ພາລະບົດບາດ ແລະ ການປະກອບຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ.

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ ເປັນການຈັດຕັ້ງສູງສຸດຂອງອົງການພິພາກສາ, ມີພາລະບົດ
ບາດຊີ້ນຳບັນດາສານປະຊາຊົນ ໃນການປະຕິບັດກົດໝາຍໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນເອກະພາບກັນໃນທົ່ວປະ
ເທດ.

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາປະກອບດ້ວຍປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເປັນປະທານ, ບັນ
ດາຮອງປະທານ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາທັງໝົດຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ບັນດາປະທານສານປະຊາຊົນ
ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ສານທະຫານຂັ້ນເທິງ.

ມາດຕາ 27. ໜ້າທີ່ຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ.

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ ມີໜ້າທີ່:

1. ພິຈາລະນາຜົນຂອງການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ສັງລວມພາກປະຕິບັດຂອງສານ ແລະ ສະຖິຕິສານ, ຕີ
ລາຄາຜົນຂອງການນຳໃຊ້ກົດໝາຍຂອງສານ, ກຳນົດທິດທາງການປັບປຸງລະບົບສານ, ຮັບຟັງບົດລາຍງານ
ຂອງປະທານສານປະຊາຊົນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ສານທະຫານຂັ້ນເທິງ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດ
ວຽກງານຂອງສານ;
2. ອອກດຳລັດ, ຄຳຊີ້ນຳກ່ຽວກັບການປະຕິບັດກົດໝາຍ;
3. ກວດກາຄຳຕົກລົງຂອງຄະນະປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດຄືນ ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ມີຂໍ້ຜິດ
ພາດ;
4. ຮັບຟັງບົດລາຍງານຂອງຄະນະປະທານ ແລະ ຄະນະສານຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ;

5. ກວດຜ່ານບັນດາຮ່າງກົດໝາຍ ແລະ ຄໍາສະເໜີກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ;

6. ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນໆທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 28. ລະບຽບການຮຽກປະຊຸມຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ.

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາເປີດຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍ ສອງປີ ຕໍ່ເທື່ອ. ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ດັ່ງກ່າວຈະ ເປີດຂຶ້ນໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫາກມີສະມາຊິກເຂາຮ່ວມຢ່າງໜ້ອຍສອງສ່ວນສາມ. ມະຕິຕົກລົງຂອງກອງປະຊຸມ ໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາຖືກຮັບຮອງເອົາໂດຍສອງສ່ວນສາມ ຂອງສະມາຊິກທີ່ເຂາຮ່ວມ ດ້ວຍການລົງຄະ ແນນສຽງຢ່າງເປີດເຜີຍ.

ມາດຕາ 29. ການເຂາຮ່ວມກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ກອງປະຊຸມຂອງຄະນະປະທານສານປະຊາ ຊົນສູງສຸດ.

ອະທິໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງຍຸຕິທຳ ເຂາຮ່ວມກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຜູ້ພິ ພາກສາ ແລະ ກອງປະຊຸມຂອງຄະນະປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ມີສິດສະເໜີຄວາມຄິດຄວາມ ເຫັນ ແຕ່ບໍ່ມີສິດລົງຄະແນນສຽງ.

**ພາກທີ IV
ຜູ້ພິພາກສາ**

ມາດຕາ 30 (ໃໝ່). ເງື່ອນໄຂຂອງຜູ້ພິພາກສາ.

ຜູ້ພິພາກສາ ແມ່ນ ພົນລະເມືອງລາວ ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ 23 ປີ ຂຶ້ນໄປ, ມີຄຸນສົມບັດ, ມີຄວາມສາມາດ, ມີນ້ຳໃຈບໍລິສຸດປອດໃສ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານກົດໝາຍ ໃນລະດັບອັນແນ່ນອນ.

ສຳລັບ ປະທານສານປະຊາຊົນນັ້ນ ຕ້ອງມີອາຍຸ ແຕ່ 25 ປີຂຶ້ນໄປ.

ມາດຕາ 31. (ຍົກເລີກ).

ມາດຕາ 32 (ໃໝ່). ການຄຸ້ມກັນຜູ້ພິພາກສາ.

ຜູ້ພິພາກສາ ຈະຖືກຈັບຕົວ ຫລື ດຳເນີນຄະດີອາຍາໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີ ຈາກຄະ ນະປະຈຳ ສະພາແຫ່ງຊາດ ເສັ້ງກ່ອນ.

ໃນທຸກກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ຫາກໄດ້ຈັບຕົວ ຜູ້ພິພາກສາຂອງສານປະຊາຊົນຢ່າງຮີບດ່ວນແລ້ວ ຕ້ອງ ລາຍງານຕໍ່ ຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດໃນທັນໃດ ເພື່ອຂໍຄວາມເຫັນກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີ ໃນຂັ້ນຕໍ່ ໄປ.

ສຳລັບການຈັບຕົວຜູ້ພິພາກສາ ຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ ກະຊວງຍຸຕິທຳຊາບອີກດ້ວຍ.

ມາດຕາ 33. (ຍົກເລີກ).

ພາກທີ V

ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ມາດຕາ 34. ໜ້າທີ່ ແລະ ການແຕ່ງຕັ້ງພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ, ຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສັງຫາຍທາງແພ່ງ ແລະ ການປັບໃໝ ລວມທັງຄຳຊີ້ຂາດອື່ນໆ ຂອງສານທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແມ່ນ ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຊຶ່ງມີປະຈຳຢູ່ແຕ່ລະສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຜູ້ປະຕິບັດ.

ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ, ຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສັງຫາຍທາງແພ່ງ ແລະ ການປັບໃໝຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດນັ້ນ ແມ່ນ ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານຢູ່ສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບປະຕິບັດ.

ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຖືກແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ປົດຕຳແໜ່ງ ໂດຍລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງຍຸຕິທຳ.

ມາດຕາ 35. ຄຳສັ່ງຂອງພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ຄຳສັ່ງຂອງພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ອອກໃນຂອບເຂດສິດອຳນາດຂອງຕົນ ມີຜົນບັງຄັບປະຕິບັດ ສຳລັບອົງການຈັດຕັ້ງຂອງພັກ, ຂອງລັດ, ຂອງສັງຄົມ, ວິສາຫະກິດ, ລັດຖະກອນ ແລະ ພົນລະເມືອງ.

ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ອົງການອື່ນໆແຫ່ງລັດ ຕ້ອງໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືອັນຈຳເປັນແກ່ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ການນຳພາ ແລະ ການກວດກາ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ແມ່ນ ໜ້າທີ່ຂອງປະທານສານ ບ່ອນຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່.

ພາກທີ VI

ກົງຈັກຊ່ວຍວຽກຂອງສານປະຊາຊົນ.

ມາດຕາ 36. ການປະກອບກົງຈັກຊ່ວຍວຽກຂອງສານປະຊາຊົນ.

ເພື່ອຮັບປະກັນວຽກງານ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຕົນ ສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ມີກົງຈັກຊ່ວຍວຽກ ເຊັ່ນ: ຈໍາສານ ແລະ ພະນັກງານອື່ນໆ.

ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຈຳນວນພົນຂອງກົງຈັກ ຊ່ວຍວຽກ ຂອງສານປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ກົດລະບຽບຂອງກົງຈັກຊ່ວຍວຽກ, ລະບຽບການແຕ່ງຕັ້ງ, ການໂຍກຍ້າຍ, ການຍ້ອງຍໍ, ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍອື່ນໆແລະ ການປະຕິບັດວິໄນ ແມ່ນ ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງຍຸຕິທຳ ເປັນຜູ້ກຳນົດ ໂດຍອີງໃສ່ລະບຽບຫຼັກການທີ່ໄດ້ບົ່ງໄວ້.

ສຳລັບກົງຈັກຊ່ວຍວຽກຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແມ່ນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດລະບຽບຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ມາດຕາ 37. ງົບປະມານຂອງສານປະຊາຊົນ.

ງົບປະມານຂອງສານປະຊາຊົນ ແມ່ນ ຂຶ້ນກັບງົບປະມານສູນກາງ.

ມາດຕາ 38. ຕາປະທັບຂອງສານປະຊາຊົນ.

ສານປະຊາຊົນ ມີຕາປະທັບ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍຮູບເຄື່ອງໝາຍປະເທດ ແລະ ຊື່ຂອງສານຂັ້ນຂອງຕົນ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໄດ້ຖືກລົງຄະແນນສຽງຮັບຮອງເອົາ ຢ່າງເປັນເອກະສັນ ໃນກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ຄົບຄະນະເທື່ອທີສອງຂອງສະພາປະຊາຊົນສູງສຸດ (ຊຸດທີ II) ໃນວັນທີ 23 ພະຈິກ 1989 ເວລາ 16 ໂມງ 30.

ປະທານສະພາປະຊາຊົນສູງສຸດ

ໜູຮັກ ພູມສະຫວັນ